

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 1571/2020
21.01.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: др Драгише Б. Слијепчевића, председника већа, Јасмине Стаменковић и др Илије Зиндовића, чланова већа, у парници тужиле АА из ..., чији је пуномоћник Страхиња Стојковић, адвокат из ..., против туженог Клиничко-болнички центар „Земун“ из Земуна, чији је пуномоћник Небојша Гачић, адвокат из ..., ради поништаја решења о отказу уговора о раду и враћања на рад, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 1462/16 од 26.01.2018. године, у седници одржаној 21.01.2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија туженог изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 1462/16 од 26.01.2018. године у ставу првом изреке.

ОДБИЈАЈУ СЕ захтеви тужиле и туженог за накнаду трошкова ревизијског поступка.

Образложење

Пресудом Трећег основног суда у Београду П1 4547/13 од 19.11.2015. године, ставом првим изреке, усвојен је тужбени захтев па је поништено као незаконито решење туженог бр. ... од ...2009. године којим је тужили отказан уговор о раду и обавезан је тужени да тужилу врати на рад и распореди на послове који одговарају њеној стручној спреми, знањима и способностима. У ставу другом изреке обавезан је тужени да тужили накнади трошкове парничног поступка у износу од 255.750,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 1462/16 од 26.01.2018. године, у ставу првом изреке, одбијена је као неоснована жалба туженог изјављена против одлуке из става првог изреке првостепене пресуде у делу у коме је поништено као незаконито решење туженог бр. ... од ...2009. године и у делу у коме је обавезан тужени да тужилу врати на рад, те у ставу другом изреке. У ставу другом изреке укинута је првостепена пресуда у осталом делу става првог изреке којим је обавезан тужени да тужилу распореди на послове који одговарају њеној стручној спреми, знању и способностима и тужба у овом делу је одбачена као недозвољена. У ставу трећем изреке одбијен је захтев тужиле за накнаду трошкова жалбеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену и то одлуке из става првог изреке тужени је изјавио благовремену ревизију због битних повреда одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Тужила је поднела одговор на ревизију.

Испитујући законитост и правилност побијане пресуде у смислу члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ бр. 72/11... 18/20), Врховни касациони суд је утврдио да ревизија туженог није основана.

У спроведеном поступку није учињена апсолутно битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности. На друге битне повреде одредаба парничног поступка није конкретно указано. Ревизијски наводи којима се суштински побија чињенично стање нису разматрани од стране ревизијског суда, са разлога што у овом спору оспоравање другостепене пресуде због погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања не представља релевантан ревизијски основ, сходно члану 407. став 2. Закона о парничном поступку.

Према утврђеном чињеничном стању, тужила је била у радном односу код туженог на основу уговора о раду од ...2005. године са припадајућим анексима. Решењем туженог бр. ... од ...2009. године, тужили је отказан уговор о раду закључно са даном ...2009. године, због непоштовања радне дисциплине и понашања услед кога нема могућности даљег рада код туженог. Из садржине образложења отказног решења произлази да је тужили сходно упозорењу од 13.11.2009. године на терет стављено: неизвршавање, односно неблаговремено, несавесно и немарно извршавање радних обавеза; непоступање по радним налозима; ометање запослених у раду; закључивање неповољних уговора; давање погрешних и непотпуних података о пословању; некоректан однос према странкама и радницима; друго чињење или не чињење које је нарушавало радну дисциплину. У образложењу решења се такође наводи да је тужила била једини задужени радник код туженог надлежан за послове ... и као таква је ове послове занемаривала уз кршење законских прописа из дотичних области што је имало за последицу поједине неизвршене послове ... током 2009. године. Даље се наводи да је тужила достављала неподударне и непотпуне извештаје о пословима ... директору туженог и ангажованом адвокату туженог, затим није поступала по радним налозима туженог за доставу потребне документације из области ... као и да је због непознавања прописа постојала могућност наношења штете плаћањем пореза на уговор о поклону у износу од 79.871,25 динара, а што је предупређено реаговањем адвоката. Тужила није иницирала поступке доношења интерних правних аката и уговора о уређењу правних односа са запосленима код туженог који су били усаглашени са релевантним законима. Додаје се да је на рад тужиле било бројних замерки и примедби других начелника одељења код туженог што је констатовано и на седницама Управног одбора.

Читањем извода из систематизације радних места код туженог од 15.05.2009. године, првостепени суд је утврдио опсег послова ... у одељењу за ... послове при служби за ..., на којим пословима је радила тужила.

Код напред утврђеног чињеничног стања нижестепени судови изводе закључак да нема услова за преиспитивање оспореног решења у погледу непоступања тужиле по радним налозима од 28.08.2009. и 17.07.2009. године, јер је за отказивање уговора о раду због ових пропуста у моменту доношења отказног решења истекао законски рок из члана 184. Закона о раду. Ценећи правну ваљаност оспореног решења у преосталом делу нижестепени судови налазе да је ово решење незаконито, будући да радне повреде које су тужили стављене на терет нису конкретизоване оспореним решењем. Стога је усвојен тужбени захтев у делу у коме је тражено да се поништи решење о отказу уговора о раду тужиле и туженом је наложено да тужилу врати на рад.

По оцени Врховног касационог суда, правилно је становиште нижестепених суда да оспорено отказно решење није у сагласности са Законом о раду, а са јасно наведених разлога у садржини побијане пресуде.

Најпре, правилан је став из побијане пресуде да је непоступање тужиле по радним налозима бр. 2944 од 28.08.2009. године и бр. 2400 од 17.07.2009. године могло представљати основ за отказ уговора о раду у року од три месеца од дана сазнања за ове повреде, сходно одредби члана 184. став 1. Закона о раду. Рок за поступање по овим налозима истицао је 31.08.2009. године, односно 20.07.2009. године, а отказ је дат 10.12.2009. године. Следи да тужени, рачунајући од момента сазнања за наводне повреде, није у законом прописаном року употребио ове повреде као отказни разлог. Стога, решење у овом делу и под претпоставком остварености отказног разлога не може бити законито.

Ревизијски суд, такође, прихвата примену материјалног права као и наводе нижестепених суда у делу у коме се наводи да је решење о отказу уговора о раду формални акт који мора да садржи конкретизацију радње која представља отказни разлог, како у погледу начина, тако и у погледу места и времена извршења. Овакво становиште је засновано на одредби члана 185. став 1. Закона о раду, којом је прописано да решење о отказу уговора о раду обавезно садржи образложење. Наведено подразумева истицање јасних и потпуних разлога о околностима под којима је учињена повреда радне дужности која према ставу послодавца води отказу уз навођење доказа из којих су те чињенице утврђене. Постојање образложења омогућава да се конкретна радња запосленог, извршена у означеном времену, на одређеном месту и под утврђеним околностима, може идентификовати као дисциплинска повреда која према закону, општем акту или уговору о раду води отказу. Ваљаност образложења је услов пуноважности отказног решења.

У конкретном случају, изостало је навођење које јавне набавке нису биле окончане искључивом кривицом тужиле и које су штетне последице на рад туженог наступиле због непоступања тужиле. Као значајна околност узето је и то што у оквиру прописаних радних задужења тужилиног радног места нема послова у вези са Нису дати ни разлози о томе када и према којим другим запосленима или странкама се тужила односила непримерено, односно када и на који начин је нарушавала радну дисциплину.

Тужени је у прилог основаности отказног решења навео да је тужилу својим поступањем довела туженог у ситуацију да може претрпети материјалну штету, јер

није користила законско право на отпис пореза на поклон по пореском решењу. Додао је да је ову грешку отклонила адвокатска канцеларија коју је претходно ангажовао нови директор туженог. Међутим, правилно је становиште нижестепених судова да на описани начин тужиља није могла да учини повреду радних дужности, јер је спорно пореско решење благовремено проследила адвокатској канцеларији, која је поднела правни лек и по коме је пореско решење поништено.

Ревизијски суд наглашава да је циљ радног спора да се утврди да ли је отказни разлог постојао сходно датим разлозима из садржине образложења отказног решења. Ова парница не може служити као корективни поступак у коме се допуњују или прецизирају тврдње о постојању повреде радних дужности, јер је исто послодавац дужан да утврди пре отказивања уговора о раду.

На основу изложеног, применом члана 414. Закона о парничном поступку одлучено је као у изреци ове пресуде под ставом првим.

Одлуку из става другог изреке ревизијски суд је донео применом члана 165. у вези чланова 153. и 154. Закона о парничном поступку. Тужени нема право на накнаду ревизијских трошкова јер није био успешан у поступку по правном леку, док тужиља нема право на накнаду трошкова одговора на ревизију јер се не ради о трошковима нужним за вођење парнице.

**Председник већа - судија
др Драгиша Б. Слијепчевић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић